

ВІСПА

Віспа — вірусне захворювання, збудник віспи — складний вірус, він має власну ДНК, розмножується в цитоплазмі клітин..

- Віспа — це високо заразна вірусна інфекція, якій піддавалися тільки люди. Виживші після цієї хвороби повністю або частково втрачали зір, а замість колишніх виразок на тілі залишалися глибокі рубці. Колись вона була смертельною хворобою, так як лікування від неї не було. Майже кожен хворий був приречений на смерть.

● В 1979 році Всесвітня організація охорони здоров'я офіційно повідомила, що віспа людини ліквідована за допомогою вакцинації. Але штами вірусів і сьогодні зберігаються в деяких лабораторіях, що може дати поштовх біотероризму.

Віріони натуральної віспи

Історія

- Віспа — одне з найдавніших захворювань. Опис віспи було знайдено в єгипетському папірусі Аменофіса I, складеному близько 4 тис. років до нашої ери.

Епідеміологія

Роль джерела інфекції грають хворі, які у перші дні захворювання виділяють збудника у зовнішнє середовище з частинками слизу з носоглотки (повітряно-краплинний шлях передачі інфекції), а пізніше — при відпаданні кірочок, що містять вірус, зі шкіри та слизових оболонок (контактним шляхом).

Етіологія

- Вірус натуральної віспи має антигенну споріденість із еритроцитами групи А крові людини, що зумовлює слабкий імунітет, високу захворюваність та смертність. Він стійкий до впливу зовнішнього середовища, особливо до висушування та низьких температур. Він може тривалий час, упродовж місяців, зберігатися у кірочках, взятих з оспин на шкірі хворих, у замороженому та ліофілізованому стані залишається життєздатним декілька років.

- Проникнувши через шкіру або слизові, вірус починає циркулювати у крові; при вкоріненні його у клітини шкіри або слизових оболонок на них утворюються характерні висипання. Вірус викликає глибокі порушення діяльності серцево-судинної системи.

Розрізняють такі клінічні форми:

- ❖ поширена форма з достатньо рясним висипом на шкірі та слизових оболонках (зустрічається найбільш часто);
- ❖ геморагічна форма;
- ❖ зливна віспа;
- ❖ віспяна пурпура (вкрай важка форма віспи з летальним кінцем);
- ❖ варіолоїд — атипова, легка, стерта форма хвороби у людей, в яких є імунітет після профілактичних щеплень.
- ❖ Інкубаційний період від 5 до 15 днів.

❖ При *поширеній формі* початок хвороби завжди гострий — з остудою, болем у ділянці крижів, швидким підвищенням температури тіла до 40-40,5 °С. Цей продромальний період триває 3-5 днів; приблизно у 20-25 % хворих є продромальні висипи, які зберігаються упродовж 3-4 днів, не маючи нічого спільного зі справжнім віспяним висипом, що з'являється пізніше.

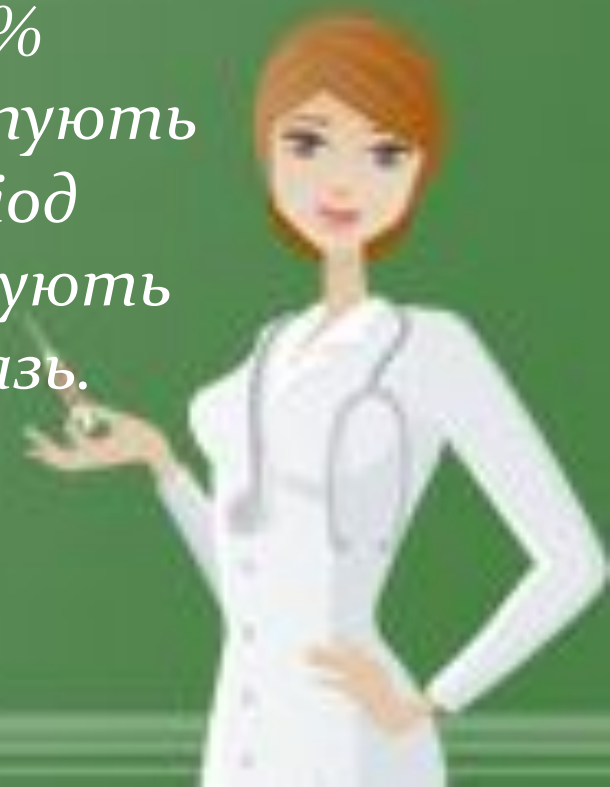

- ❖ При *геморагічній формі* хвороби («чорна віспа») порожнини пухирців та пустул містять домішки крові, яка змінює свій колір до чорного.

Лікування

- Усі хворі підлягають госпіталізації та суворій ізоляції. Терапія симптоматична. Необхідне суворе дотримання гігієнічних вимог до натільної та постільної білизни. З моменту утворення пустул їх тушують 2 % розчином перманганату калія на ватному тампоні. Шкіру повік протирають 1 % розчином борної кислоти, в очі закрапують сульфацил-натрій (альбуцид), а у період гнійних висипань через день застосовують офіційнальну тетрациклінову очну мазь.

-
- *Слизову оболонку ротової порожнини та язик протирають 3 % розчином боракс-гліцерину. Необхідні комплексна вітамінотерапія, анальгетики, снодійні. За відповідними показаннями застосовують серцево-судинні препарати, вливання сольових розчинів. При тяжкому перебігу віспи в ослаблених хворих для придушення вторинної бактеріальної інфекції застосовують антибіотики.*

Вітряна віспа

- *Вітряна віспа (вітрянка) — контагіозне вірусне захворювання з групи герпесвірусних інфекцій, яке характеризується переважним ураженням дітей.*

Перебіг за ступенем тяжкості

- За легкого перебігу температура тіла підвищується до $37,5-38^{\circ}\text{C}$, симптоми інтоксикації практично відсутні, висипання не рясні.
- За середньо тяжкого перебігу температура тіла підвищується до 39°C , симптоми інтоксикації виражені помірно, висипання рясні, в тому числі і на слизових оболонках.
- За тяжкого перебігу спостерігаються висока температура тіла ($39,5-40^{\circ}\text{C}$), висипання дуже рясні, великі, застигли в одній стадії розвитку. На висоті захворювання при цьому можливий нейротоксикоз із судомним синдромом і проявами набряку-набухання головного мозку .

Ускладнення

- *Ускладнення вітряної віспи можуть бути специфічними (зумовлені вірусом) і внаслідок приєднання бактеріальної інфекції. Найчастіше спостерігається пневмонія, ураження нервової системи (енцефаліт, менінгоенцефаліт, мієліт, параліч лицьового нерва).*

- *Хворі з легким неускладненим перебігом вітряної віспи лікуються переважно в домашніх умовах. Висип тушують кріпким розчином марганцевокислого калію («бурякового» забарвлення). Вважається, що таким чином кисень, що вивільняється з марганцевокислого калію, згубно діє на вірус, попереджається приєднання вторинної інфекції, зменшується свербіння.*

